

سیاهورود

موقعیت و تاریخچه

روستای سیاهورود از بخش سردار جنگل شهرستان فومن، با مختصات جغرافیایی ۴۹ درجه و ۴ دقیقه طول شرقی و ۳۷ درجه و ۱۵ دقیقه عرض شمالی، در ۹ کیلومتری شمال شهر سردار جنگل، ۲۳ کیلومتری شهر فومن و ۵۰ کیلومتری رشت قرار دارد.

این روستا، از شمال به روستای توسه‌کلا، از غرب به روستای کیش دره، از جنوب به روستای تطفرود و از شرق به روستای سه‌سار محدود می‌شود.

روستای جلگه‌ای سیاهورود از سطح دریا ۱۰۰ متر ارتفاع دارد و آب و هوای آن مرطوب خزری است. میزان متوسط بارندگی سالیانه آن نیز، ۱۲۰۱ میلی‌متر گزارش شده است.

بنا بر روایتی، این روستا محل تدریس و گوشه‌نشینی شیخ زاهد گیلانی بوده است و بقعه آن نیز در این روستاست. در کتاب از آستارا تا استرآباد، به بقعه موردنظر اشاره شده است. دهستان آلیان با مرکزیت روستای سیاهورود، در زمان مبارزات آزادی‌خواهانه میرزا کوچک‌خان جنگلی، از جمله پایگاه‌های مهم مبارزان بوده است. قدمت این روستا به پیش از دوره صفوی می‌رسد.

مردم روستای سیاهورود به زبان تالشی سخن می‌گویند، مسلمان و پیرو مذهب شیعه جعفری هستند.

الگوی معیشت و سکونت

براساس نتایج سرشماری سال ۱۳۷۵، روستای سیاهورود ۸۰۱ نفر جمعیت داشته است که در سال ۱۳۸۵ به ۱۱۴۰ نفر افزایش یافته است.

درآمد بیشتر مردم روستا از طریق فعالیت‌های زراعی، دامداری، پرورش کرم ابریشم، زنبور عسل و طیور خانگی تأمین می‌شود؛ تولید صنایع دستی نیز در روستا رواج دارد.

زمین‌های زراعی به صورت آبی کشت می‌شوند و مهم‌ترین محصول زراعی آن، برنج است. پرورش گاو و گوساله رونق دارد و انواع فرآورده‌های دامی و لبنی در روستا تولید می‌شود. زنان روستایی در هنگام فراغت از کار زراعی، به تولید صنایع دستی و بافت گلیم و جوراب می‌پردازند.

روستای کوهپایه‌ای سیاهورود، با بافت مسکونی متمرکز، در شیبی ملایم، به صورت خطی استقرار یافته است. در مرکز روستا سه مسیر اصلی کوه پلنگ دره، استخر طبیعی و آبشار روستا قرار دارند و خانه‌های روستایی در این مسیرها ساخته شده‌اند. خانه‌های قدیمی روستا معمولاً در دو طبقه

مسکونی ساخته شده‌اند. کف کرسی آن‌ها، از سطح زمین بالاتر است و ایوان آن‌ها بزرگ و گاهی مانند نواری دور تا دور خانه را فرا گرفته‌اند.

مصالح به کار رفته در بناهای قدیمی مشتمل بر چوب، گل، کاهگل و پوشال است. اما، در ساخت خانه‌های جدید، که عمدتاً یک طبقه هستند، از مصالح گچ، سیمان، آجر، آهن و ورق گالوانیزه استفاده شده است.

ایوان خانه‌های جدید، کوچک‌تر است و فقط، در یک ضلع واحد مسکونی دیده می‌شود. محدوده خانه‌های روستایی، به وسیله پرچین یا حصار از یکدیگر تفکیک شده‌اند. در داخل حیاطها نیز، مکان‌هایی برای فعالیت‌های زراعی و دامداری احداث شده است.

سقف تمامی خانه و بناها، شیروانی است و با توجه به قدیمی بودن یا نوساز بودن، از مصالح متفاوتی در ساخت آن‌ها استفاده شده است.

جاذبه‌های گردشگری

مسیر روستای سیاه‌رود با پوشش گیاهی متنوع، چشم‌انداز شالیزارها، ارتفاعات و استخرهای طبیعی، از موقعیت کم‌نظیری برخوردار است. چنان که گردشگران را به دیدار مجدد فرا می‌خواند.

آبشار لتین پرد با ارتفاع ۳۷ متر، در سه کیلومتری روستا واقع شده و زیبایی دلفریبی دارد. کوه پلنگ دره و دامنه‌های آن جلوه‌های بسیار زیبایی دارد. در طول مسیر پلنگ دره دو استخر طبیعی با مساحتی در حدود ۱۰ هکتار وجود دارد که برای آبیاری ۲۰ هکتار از زمین‌های شالیکاری روستا استفاده می‌شود. پیرامون یکی از استخرها با پوشش گیاهی متنوع و درختان بلند پوشیده شده و همه ساله، پذیرای طبیعت گردان بسیاری است.

بنابر روایتی، بنای بقعه شیخ زاهد گیلانی، مرشد شیخ صفی‌الدین اردبیلی مؤسس خاندان صفویه، در این روستا قرار دارد. این بنا، بر زمین صاف و بسیار ساده‌ای ساخته شده است و ایوانی گلی در قسمت غربی دارد که در ورودی بقعه نیز در آن قسمت تعبیه شده است. این ادعا ثابت نشده است، اما به احترام نام شیخ زاهد به زیارتگاه روستاییان تبدیل شده است.

درخت تناور و قدیمی رو به روی مقبره منسوب به شیخ زاهد گیلانی از دیگر جاذبه‌های تاریخی روستاست. این درخت، به دخیل بستن مردم روستا تبدیل شده است.

مردم روستای سیاه‌رود، اعیاد مذهبی فطر، غدیر، قربان و جشن‌های ملی نوروز، سیزده بدر، چهارشنبه سوری و شب یلدا را به جشن و سرور می‌پردازند و ایام محرم و وفات ائمه را سوگواری می‌کنند. نوروزخوانی از مراسم ویژه مردم روستا، در هنگام تحویل سال نو است.

کشتی گيله مردی و سوارکاری، ورزش‌های محلی محبوب جوانان است که در بیشتر گردهمایی‌ها، جشن‌ها و مراسم خاص برگزار می‌شوند.

نوای نی و نغمه‌های تالشی مردم سیاهورود، بر جذابیت جشن‌ها و مراسم روستا می‌افزاید. پوشاک غالب افراد کهنسال و میانسال روستا، لباس محلی تالشی است؛ زنان روستایی، از روسری، پیژامه، دامن و پیراهن بلند و نیم تنه در رنگ‌های شاد و زیبا استفاده می‌کنند. مردان نیز، شلوار، پیراهن، کلاه و نیم تنه می‌پوشند.

صنایع دستی روستای سیاهورود مشتمل بر بافت گلیم و جوراب است که به دست هنرمندان زنان روستایی تولید و به علاقمندان و خریداران عرضه می‌شود.

غذاهای محلی رایج در روستای سیاهورود شامل خورشت قیمه، سیاه قاتق (فسنجان)، باقلی خورشت و انواع کباب است.

دسترسی: این روستا از طریق شهرهای فومن و سردار جنگل با جاده‌ای آسفالت قابل دسترسی است.

برگرفته از: سایت تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری